

ERA-NET TRANSPORT – En dåseåbner for Europæisk transport forskningssamarbejde

Af Anette Enemark, Sekretariat for ERA-NET TRANSPORT/TetraPlan, ae@tetraplan.dk

13 ministerier og forskningsinstitutioner fra 11 europæiske lande har forpligtet hinanden på at forbedre vilkårene for transportforskningen. Samarbejdet skal munde ud i bedre forskning, bedre udnyttelse af nationale forskningsmidler og bedre forskningsresultater. Fokus er på forskning der støtter op om national og europæisk politikdannelse. Projektet hedder ERA-NET TRANSPORT (ENT).

Midlet til bedre europæisk transportforskning er at åbne nationale forskningsprogrammer for samarbejde på tværs af landegrænser. De første forpligtende forskningssamarbejder er allerede i støbeskeen indenfor de fem overordnede temaer der vil danne rammen om samarbejdet. De overordnede forskningsområder er valgt hvor der allerede findes en stærk europæisk forskningsbase, hvor der er udviklingsmuligheder i at samle national forskning og hvor der er behov for forskning på tværs af landegrænser for at bringe forskningen videre. Indenfor at de overordnede forskningsområder identificeres specifikke temaer, hvor medlemslandene har fælles interesse for forskningssamarbejde.

De overordnede temaer og de samarbejdsprojekter der er i gang er:

ITS og regularitet i passager transport

- Ensretning af E-call systemer (E-call+)
- Real-time data collection: Overblik over sensor forskning
- Ensretning af data fra veje og biler,
- Modeller for dataindsamling og –brug

Miljømæssige forbedringer gennem køretøjs teknologi

- ECOLABELLING: Mål, kriterier og indikatorer for miljømæssig performance
- Benchmarking af national lovgivning/incitamentter til at fremme grønne bil indkøb
- Europæisk strategi for at fremme alternative drivmidler og bæredygtig teknologi
- Fælles demonstrationsprojekter på alternative forbrændingssystemer og brændsel
- Hvordan påvirker støj mennesker
- Hvordan defineres og administreres de kommende krav "Stille områder"

Maritim sikkerhed

- Skibet som sin egen redningsbåd

Forbedring af sikkerhed og tryghed gennem transport og infrastruktur styring

- Emnet introduceres til efteråret 2005

Det 5. tema er endnu ikke besluttet

Fremtiden for ENT

Det er ikke nogen helt enkelt opgave at fremme transnationalt samarbejde. Der er mange indgroede fordomme og barrierer, der først skal overvindes. F.eks. er der lande der i dag kun må kanalisere nationale forskningsmidler til nationale forskere. Og altså ikke umiddelbart må (med)finansiere forskere fra et andet land. Ligesom det kan synes uoverkommeligt – fra et rent administrativt synspunkt – at finde modeller for hvordan man kan samfinansiere en forskningsindsats med andre lande. Sidst, men ikke mindst, kan det synes risikabelt at

overdrage noget af den nationale beslutningskompetence til et konsortium af flere forskellige nationaliteter.

Det er den store opgave, der skal løftes i ERA-NET TRANSPORT i de kommende tre år. Viljen og lysten til at afprøve nye samarbejdsmetoder er der. Nu skal erfaringerne på bordet.

Frivillighed og dynamik

Princippet for forskningssamarbejdet under ENT paraplyen er frivillighed: Det er de enkelte lande, der skal kunne se fordelene i at binde nationale forskningsmidler i trans-europæisk samarbejde. Og det er kun de lande, der vil deltager i de konkrete forskningssamarbejder der forpligter sig. Det giver den nødvendige dynamik og fleksibilitet, der er en forudsætning for, at nationale forsknings programmer og midler kan flyttes fra rene nationale projekter til projekter der involverer andre lande og andre nationaliteters forskere.

Det er ikke nødvendigvis et krav at alle deltagende lande kanalisere lige mange midler i samarbejdet. Det giver lande med mindre forskningsbudgetter mulighed for at deltage i de fælles projekter – med en mindre andel.

Målet: Bedre transport forskning

Deltager kredsen bag ERA-NET TRANSPORT har sat en ambitiøs dagsorden. På fire år vil de:

- Sikre resultat-orienteret forskningssamarbejde mellem europæiske forskningsmiljøer, og forskningsprogrammer også udenfor de tidskrævende EU rammeprogrammer
- Sikre effektiv brug af ressourcer og kvalitet af nationale forskningsinitiativer ved at undgå, at nationale forskningstemaer overlapper uden samarbejde
- Muliggøre forskning indenfor emneområder, der ikke alene kan takles på nationalt plan
- Skabe ny forskning, nye netværk og nye udviklingsmuligheder
- Bidrage med vigtigt viden om europæiske forskningsprioriteter og resultater, der kan støtte den nationale forskningspolitik
- Styrke europæisk forsknings konkurrenceevne på verdensmarkedet.

Forskellige modeller for hvordan forskningssamarbejdet kan gennemføres vil blive designet og testet i ERA-NET TRANSPORT: Lige fra idéen, til den praktiske organisering og juridiske regler for samarbejdet.

Samarbejde på flere niveauer

ERA-NET TRANSPORT arbejder med flere forskellige modeller for forskningssamarbejdet. Modellen afhænger af viljen, mulighederne for fælles finansiering og de nationale politiske prioriteter. Inden for nogle temaer vil der være behov for at definere helt nye forskningsudbud, finansieret fra en fælles pulje og med en fælles evaluering af forslag. Eller man kan vælge at finansiere et enkelt projekt, der rækker ud over landegrænserne, med fælles midler. Eller at samle eksisterende forskningsprojekter under én hat i et forpligtende samarbejde, så man undgår at bruge nationale forskningsmidler på at udrede det samme i to lande.

ERA-NET TRANSPORT partnerne

Bag ENT står 13 partnere fra 11 europæiske lande

Østrig:	Austrian Federal Ministry for Transport, Innovation and Technology
Belgien:	Federal Public Planning Service Science Policy
Danmark:	Ministry of Transport and Energy
Finland:	Ministry of Transport and Communications
Frankrig:	Ministry of Public Works, Transport, Spatial Planning, Tourism, and the Sea
Frankrig:	ISTED - Institut des Sciences et des Techniques de l'équipement et de l'environnement pour le Développement,
Tyskland:	Federal Ministry of Education and Research
Tyskland:	TÜV Rheinland Group
Holland:	Ministry of Transport, Public Works and Water Management
Norge:	Ministry of Transport and Communications
Polen:	Ministry of Science and Information Society Technologies
Sverige:	VINNOVA - Swedish Agency for Innovation Systems
England:	Department for Transport

Transport og Energi Ministeriet er sammen med Danmarks Transportforskning den danske partner

ENT's fokus er transportforskning der fører til politik (policy) dannelse

Alle midler til konkret forskningsinitiativer kommer fra nationale forskningsmidler

ENT støtter alene opbygning og formidling af forpligtende forskningssamarbejder

ENT er finansieret af EU's 6. rammeprogram og løber frem til udgangen af 2007

Læs mere på www.transport-era.net